

הזוועה והמחדל

הטבח בקריית-שמונה ניפץ עוד קונצפציות בטחוניות בישראל

גורמי הביטחון של ישראל נפלו השבוע קורבן לכישלון דומה. אין כמובן כל אפי-שרות לחסום הרמטית את הגבולות ולמ-נוע פיגועים ומעשי-חבלה — אבל צריכה היתה להיות דרך לקבוע את מקומות ה-תורפה — אחרי התרעה מתאימה על כוונת המחבלים לתקפה — ולהתכונן לפיה, לקראת פיגוע אפשרי.

ממלא-מקום-הרמטכ"ל מינה קצין בודק, לחקירת נסיבות המחדל שגרם לזוועת קריית-שמונה. עוד קודם שהסתיימה הבדיקה, כבר הופקו לקחים והוצאו מסקנות. ושוב: האישי הצריך להיות אחראי למחדל בטחוני זה ניקה את עצמו מכל אשמה.

אבל לפחות הפעם הכיר משה דיין סוף סוף בעיקרון של האחריות המיניסטריאלית — הוא הטיל את האחריות על מעשה הזוועה על שרי ממשלת-לבנון.

הסיבה: ב-10 באפריל 1973, נערך כה פשיטת צה"ל על ביירות, בה הותקפו מיפקדות אירגוני-החבלה, וכמה מראשי מנהיגי-הפידאיון הוצאו להורג בבתי-הס. אירגוני-הטרור נהגו כבר בעבר לציין יום-שנה למפלה, תבוסה או מכה שהוכו — בפעולת-נקם. היה ברור, על סמך לקחי-העבר כי גם השנה יבקשו הפידאיון לציין את יום-השנה לפעולת ביירות בפעולת-גמול אכזרית.

אולם, אלה שעליהם מוטל היה התפקיד להעריך כיצד עלולים המחבלים לפעול, טעו בהערכותיהם. בהסתמכם על הקונצפציה, לא העריכו נכונה את ההעזה הדרושה לשם הדירה לליבו של יישוב עירוני, ואת האפשרות של פעולת-התאבדות. המערכת המסובכת המופעלת לחסימת הגבול פעלה כשורה. לא היה שום ליקוי בגילוי החדירה, באיתור כיוונה ובפתיחת המירדף. העובדה שבי-50 הדקות מאו התי-גלו הפירצה בגדר הגבול ועיקבות המ-חבלים בשבילי הטישטוש שליד הגדר, הס-פיקו הרוצחים להגיע אל קריית-שמונה, היא תקלה שכמעט אי-אפשר להתגבר עליה.

אנשי אירגוני-החבלה הערביים אינם מסוגלים לפעולות התאבדות, כיוון שההתי-אבדות היא בניגוד לטיבעו של האדם הערבי. במידה שיחליטו על פעולת-התאב-דות, יימסר הביצוע לידי טרוריסטים זרים, יפאנים או אחרים.

וכשם שהקונצפציה הבטחונית הכוללת לגבי נכונותן של מצריים וסוריה לפתיחת מלחמה כוללת נגד ישראל גרמה למחדל של יום-הכיפורים, כך גרמה הקונצפציה המוטעית לגבי פעולת אירגוני-החבלה, למחדל המונח מאחרי הזוועה של קריית-שמונה.

הדימיון בין שני המאורעות הוא הרבה יותר ממיקרי בלבד. מסתבר כי גם הפעם היו בידי גורמי-ביטחון ידיעות מהימנות ומבוססות, כי אירגוני-החבלה הקיצוניים מתכננים פעילות עניפה וראוותנית בתוך תחומי ישראל בשבוע הפסח, ולא רק זה, אלא שהיו גם

עדת אנרנב, שהתקתה על סיבות הכישלון המודיעיני של מלחמת יום-הכיפורים, הגיעה בדו"ח הביניים שלה ל-מסקנה, כי ביסוד הכישלון מונחת דבקותם העקשנית של כל גורמי ההערכה בצה"ל ב"קונצפציה".

אילו מונחה ועדת-חקירה לחקירת ה-גורמים שאיפשרו את הטבח שערך בשבוע שעבר שלושה מחבלים, שחדרו מלבנון ל-קריית-שמונה, קרוב לוודאי שהיתה מגיעה למסקנה דומה: שביסוד המחדל הבטחוני היתה מונחת דבקותם של גורמי הביטחון בישראל ב"קונצפציה". הפעם היתה זו ה-קונצפציה הנוגעת לפעילותם של אירגוני-הטרור הפלסטיניים.

קונצפציה זו היתה מבוססת בשנים הר-אחרונות על שתי הנחות-יסוד.

אירגוני-הטרור הגיעו למסקנה כי אינם מסוגלים לפעול בישראל, ולכן הע-תיקו את פעילותם למדינות זרות.

אשה זועקת כלפי הממשלה - והשר הילל מצטדק

יש קושי רב בגילוי עיקבות חדירה בלילה, לפני עלות השחר, אלא שכישלונו של המערכת במניעת חדירת הרוצחים לקריית-שמונה, אין בה כדי להקל מעל אחריותם של הנוגעים בדבר. מישהו חייב היה לקחת בחשבון שניתן לחצות את הגדר בלילה ולהסתנן למקום-יישוב הקרוב לגבול עוד לפני ש-יתגלו העקבות בבוקר. מישהו צריך היה, לנוכח הידיעות שהתקבלו להעריך כיצד עלולים המחבלים לפעול, ולנקוט צעדים כלשהם לקידום פני הרעה, תיגבור מישי-מרות בעיירה כמו קריית-שמונה או הג-ברת מצב הכוננות בסביבתה, היו צריכים להתחייב מתוך הנסיבות.

בשעתו זעמה ישראל על ממשלת גר-מניה, על שלמרות הידיעות המוקדמות על כוונתם של מחבלים ערביים לפגוע ב-ספורטאי ישראל באולימפיאדת מינכן, לא הצליחה משטרת בוואריה למנוע מחבורת-המרצחים לחדור לכפר האולימפי.

